

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

végzése

Az ügy száma: Kfv.III.37.006/2025/10.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Bérces Nóra bíró, Dr. Farkas Katalin bíró, Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője: Dr. Sztrókay Eszter Judit ügyvéd (cím2)

Az I. rendű alperes: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (cím3)

Az I. rendű alperes képviselője: jogtanácsos

A II. rendű alperes: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Menekültügyi Igazgatósága (cím4)

A II. rendű alperes képviselője: igazgató

A per tárgya: idegenrendészeti ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az I. rendű alperes, 22. szám alatt

A felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat: a Fővárosi Törvényszék 2024. november 28-án hozott 11.K.702.100/2024/21. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 11.K.702.100/2024/21. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az ügyben eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 254.000 (kettőszázötvennégyezer) forintban, míg az I. rendű alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 60.000 (hatvanezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az orosz állampolgár felperes 1995-től 2007-ig diplomataként településen élt és dolgozott. Az illetékes hatóság a 2008. április 22-én benyújtott kérelmét elbírálva részére először 2010. május 5-éig adott keresőtevékenység folytatása célú tartózkodási engedélyt, amely 2012. március 5-éig meghosszabbításra került.

[2] A felperes 2010. november 23-án nemzeti letelepedési engedély kiállítása iránti kérelmet nyújtott be, amelyre alapítottnan 2016. november 25-éig érvényes nemzeti letelepedési okmány került a számára kiállításra, amelyet az illetékes hatóság 2021. augusztus 5-éig meghosszabbított.

[3] Az Alkotmányvédelmi Hivatal a 2021. szeptember 14-én kelt átiratában tájékoztatta az I. rendű alperest, hogy a felperes tartózkodása veszélyezteti Magyarország nemzetbiztonságát, erre figyelemmel az elsőfokú idegenrendészeti hatóság a felperes nemzeti letelepedési engedélyét határozatával visszavonta. A megismételt eljárás eredményeként eljárta I. rendű alperes a 2023. január 9-én hozott határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A Fővárosi Törvényszék a 6.K.701.016/2023/15. számú ítéletében az I. rendű alperes fenti határozatával szemben előterjesztett felperesi keresetet elutasította. A Kúria a 2023. október 3-án hozott Kfv.VII.37.517/2023/12. számú ítéletében a törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.

[4] A felperes 2022. március 11-én családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási engedély kiadása iránti kérelmet nyújtott be az elsőfokú idegenrendészeti hatósághoz, amely a 2022. május 19-én kelt határozatában a kérelmet elutasította, egyben a felperest az Európai Unió tagállamainak területéről Oroszország területére kiutasította.

[5] Határozata indokolásában rögzítette, hogy megkereste az Alkotmányvédelmi Hivatalt, amely átiratában azt a véleményt adta, hogy a felperes Magyarország területén való tartózkodása veszélyezteti a nemzetbiztonságot. A hatóság az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményére alapítottnan utasította el a felperes kérelmét a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 13. § (1) bekezdés h) pontja és 18. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

[6] A felperes fellebbezése folytán eljáró I. rendű alperes a 2022. október 10-én hozott határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta, figyelemmel arra is, hogy az Alkotmányvédelmi Hivatal fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes tartózkodása Magyarország nemzetbiztonsági érdekeit veszélyezteti.

[7] A felperes keresettel támadta az alperes fenti határozatát. A Fővárosi Törvényszék a 6.K.704.055/2022/22. számú ítéletében (a továbbiakban: alapítélet) az I. rendű alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően megsemmisítette és a hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.

[8] Az indokolásban rögzítette, hogy betekintett az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményének alapjául szolgáló minősített iratokba. Ezek alapján megállapította, hogy az Alkotmányvédelmi Hivatal tényekkel kellőképpen alátámasztotta, hogy a felperes magyarországi tartózkodása veszélyezteti Magyarország nemzetbiztonságát, és ez valódi, közvetlen és súlyos veszélyt jelent.

[9] A non-refoulement követelmény tekintetében az I. rendű alperes megkereste a kellő szakértelemmel rendelkező menekültügyi hatóságot – jelen per II. rendű alperesét – állásfoglalás kiadása iránt. A menekültügyi hatóság azonban nem adott kellőképpen egyediesített véleményt a felperes vonatkozásában, továbbá nem tért ki arra a különösen jelentős tényre, hogy Oroszország jelenleg háborúban Ukrajnával, és arra, hogy ez kihat-e a felperesre hazatérése esetén, és ha igen, akkor milyen módon. Ezt meghaladóan az I. rendű alperes nem vizsgálta teljeskörűen a non-refoulement tekintetében a felperes által fellebbezésben tett nyilatkozatokat és azokra vonatkozóan a határozat nem tartalmazott indokolást.

[10] A megismételt eljárásra a törvényszék előírta az I. rendű alperes részére, hogy a kellő szakértelemmel rendelkező menekültügyi hatóság bevonásával vizsgálja, hogy a felperes visszaküldhető-e Oroszországba, vizsgálja a non-refoulement követelményeit a felperesre egyediesítetten. A vizsgálódása körébe vonja be a háborút, a külföldi nemzetbiztonsági szervezetekkel való együttműködésre alapított új orosz büntetőtörvénykönyvi tényállást, a háborús agresszió elleni felperesi tiltakozást és ezeknek a lehetséges következményeit a felperesre nézve, visszatérése esetére.

[11] A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, a Kúria a Kfv.III.37.338/2023/8. számú ítéletében (a továbbiakban: Kúriai ítélet) az elsőfokú ítéletet hatályában fenntartotta.

[12] A felülvizsgálati bíróság ítélete indokolásában kifejtette, hogy az Alkotmányvédelmi Hivatal a veszélyeztetés tényét állapította meg, annak mértékét nem, ugyanakkor a törvényszék ezen véleményen túlterjeszkedve a veszélyeztetés mértékét is meghatározta ítélete [32] bekezdésében. Az elsőfokú hatóságnak az I. rendű alperes határozatával helybenhagyott döntése arra alapította a felperesi kérelem elutasítását, hogy az Alkotmányvédelmi Hivatal véleménye szerint a felperes Magyarország területén való tartózkodása veszélyezteti a nemzetbiztonságot. Ebből következően a veszélyeztetést

esetleges magasabb fokának nincs jelentősége, önmagában a veszélyeztetés ténye megalapozza a tartózkodási engedély kiadásának megtagadását figyelemmel a Harmtv. 18. § (1) bekezdés a) pontjára és 13. § (1) bekezdés h) pontjára.

[13] A fenti eljárási szabálysértés az ügy érdemi elbírálására nem hatott ki, a hivatkozott jogszabályhelyekre figyelemmel az Alkotmányvédelmi Hivatal véleménye – a veszélyeztetés magasabb fokának megállapítása nélkül – megalapozta a felperesi kérelem elutasítását. A felperes felülvizsgálati kérelmében az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményében foglaltakat nem vitatta, ezért a Kúria ebben a körben nem dönthetett.

[14] Az elsőfokú idegenrendészeti hatóság a megismételt eljárás eredményeként 2023. december 29-én hozott határozatában a felperes családi együttélés biztosítása célú tartózkodási engedély kiadása iránti kérelmét elutasította, egyben a felperest az Európai Unió tagállamainak területéről Oroszország területére kiutasította, továbbá az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolását visszavonta. Kötelezte a felperest, hogy az Európai Unió tagállamainak területét a határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül bármely határátkelőhelyen hagyja el.

[15] A határozat indokolása szerint a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban köti az eljáró közigazgatási szerveket. A megismételt eljárásban a hatóságnak a II. rendű alperes bevonásával azt kellett vizsgálnia, hogy az ügyfél visszaküldhető-e Oroszországba. A Fővárosi Törvényszéknek Kúria által hatályában fenntartott ítélete kimondta, hogy a felperes tartózkodása veszélyezteteti Magyarország nemzetbiztonságát, amelyre figyelemmel a tartózkodási engedély iránti kérelmet el kellett utasítani.

[16] Az elsőfokú hatóság határozatában részletesen ismertette a II. rendű alperes 2023. november 7-én és 2023. december 29-én kelt véleményeit, amelyek végkövetkeztetése az, miszerint a rendelkezésre álló információkra figyelemmel a visszaküldés tilalma a felperes esetében, Oroszország vonatkozásában nem áll fenn.

[17] A felperes a tartózkodási engedély iránti kérelmében úgy nyilatkozott, hogy vállalja az Európai Unió tagállamai területének önkéntes elhagyását, továbbá nem merült fel olyan tény vagy körülmény, amely arra utal, hogy a Genfi Egyezményben foglalt ok tekintetében üldöztetésnek lenne kitéve, illetve hazatérése esetén halálbüntetés, kínzás, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmód vagy büntetés fenyegetné. Az országinformációs jelentések és a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a felperes hátrányos következmények nélkül vissza tud térni a származási országába, hazatérése esetén amiatt, hogy a hazáját elhagyta, nemzeti hatóságai részéről nem kell tartania atrocitástól vagy súlyos sérelem veszélyétől.

[18] A felperes fellebbezését elbíráló I. rendű alperes a 2024. április 12-én hozott 106-T-9166/2024. számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta, egyúttal a felperest az Európai Unió tagállamainak területéről az Oroszországi Föderáció területére kiutasította.

[19] Kiemelte, a megismételt eljárás során az elsőfokú hatóságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes visszaküldhető-e Oroszországba, és a non-refoulement követelményeit a felperesre egyediesítetten kellett értékelnie az ítéletben foglalt szempontok alapján.

[20] Az I. rendű alperes megkeresésére a II. rendű alperes 106-M-12764-1/2024. szám alatt adott véleményét a visszaküldés tilalma vonatkozásában, amelyet az I. rendű alperes határozatába beemelt. Az I. rendű alperes megállapította, hogy ez a vélemény az új eljárásra kötelező ítélet [37] bekezdésében foglalt iránymutatás által felsorolt valamennyi szempontra vonatkozóan tartalmaz információkat. Hangsúlyozta, az országinformációs jelentések és a felperes idegenrendészeti eljárásban tett nyilatkozatai, valamint a rendelkezésre álló információk alapján lefolytatott egyéniesített vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a felperes esetében nem áll fenn származási országában faji, illetve vallási okok, nemzeti hovatartozása, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása, vagy politikai meggyőződése miatti üldöztetés veszélye, továbbá nem fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák vagy más embertelen bánásmódnak, büntetésnek vetik alá. A felperes hátrányos következmények nélkül tud visszatérni Oroszországba, ebben az esetben nem kell tartania atrocitástól vagy súlyos sérelem veszélyétől.

A kereseti kérelem

[21] A felperes eljárási-és anyagi jogi jogsérelmekre hivatkozással nyújtott be keresetet az I. rendű alperes határozatával szemben.

A jogerős ítélet

[22] A törvényszék a 11.K.702.100/2024/21. számú ítéletében az I. rendű alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

[23] Az indokolásban rámutatott, a tartózkodási engedély iránti kérelem elutasításának oka körében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 97. § (4) bekezdése alapján az idegenrendészeti hatóságot köötték a bíróság új eljárásra kötelező ítéletének megállapításai. Mivel a bíróság a minősített iratokba való akkori betekintésre alapítottn úgy ítélte meg, hogy fennállt az Alkotmányvédelmi Hivatal által észlelt nemzetbiztonsági veszély mint elutasítási ok, ezért ezzel kapcsolatban nem írt elő tennivalót a megismételt eljárásra. Ez a kérdés ítélt dolognak minősült az új eljárásban, annak ismételt vizsgálatára nem kellett kitérni. Szintén ítélt dolog az ügyben a felperes személyi, családi körülményeinek kérdése, mert az új eljárásra kötelező ítélet rögzítette, hogy jogszabályi előírás hiányában nem kellett vizsgálni a felperes életkörülményeit.

[24] A megismételt eljárásban a hatóságoknak a visszaküldési tilalom alaposabb, egyéniesített vizsgálatát kellett elvégezniük a II. rendű alperesi menekültügyi hatóság ismételt

megkeresésével. A törvényszék ugyan külön nevesítette, hogy a hatóság a „vizsgálódása körébe vonja be” a háborút, a külföldi nemzetbiztonsági szervezetekkel való együttműködésre alapított új orosz büntetőtörvénykönyvi tényállást, a háborús agresszió elleni felperesi tiltakozást és ezeknek a lehetséges következményeit a felperesre nézve, ám ezt a felsorolást nem lehetett úgy érteni, hogy bármely más egyéb releváns személyi körülményt figyelmen kívül lehetett hagyni, az összes lényeges személyi körülmény egyenkénti és együttes értékelése nélkül lehetett volna teljesíteni az előírt egyéniesítés követelményét. A II. rendű alperes azonban csak a bíróság által nevesített szempontokat vette végig véleményében, teljesen kihagyta vizsgálatából a felperes Ukrajnát segítő gazdasági tevékenységét, az ESMIL cégcsoport részeként megvalósított ukrán üzleti és foglalkoztatási kapcsolatokat annak ellenére, hogy ez igen jelentős a felperes személyi körülményei sorában. Nem pótolja az országinformáció kutatás-és értékelés útján elvégzett alapos vizsgálatot az a védiratban foglalt sommás álláspont, miszerint a II. rendű alperes nem ért egyet azzal, hogy egy Ukrajnát segítő tevékenység – szennyvíztisztító létesítmények rekonstrukciója Ukrajnában – Oroszország biztonsága ellen ható tényező lenne.

[25] A II. rendű alperes továbbá csupán a részére megküldött bírósági ítéletben foglaltakra és a felperes nyilatkozatára hagyatkozott a külföldi szervezettel való együttműködés vizsgálata körében, holott azt a vonatkozó nemzetbiztonsági iratokba való betekintésen alapuló közvetlen észleléssel lehetett volna megalapozottan vizsgálni. A felperes számos híryanagot és szankciós jogi tényállást sorakoztatott fel azon félelme alátámasztására már a II. rendű alperes által lefolytatott vizsgálatot megelőzően, hogy személyes helyzete folytán nem térhet vissza hazájába kínzás vagy embertelen bánásmód veszélye nélkül. A II. rendű alperes megkapta az I. rendű alperestől a felperes beadványait, valamint azok mellékleteit, valamint betekinthez az idegenrendészeti iratanyagba, ám csak részben vonta vizsgálat alá a felperes helyzetét. E tényállás tisztázási és-értékelési hiányosság miatt az eljárás újabb megismétlése szükséges.

[26] A törvényszék a visszaküldési tilalom szempontjából releváns szempontok ellenőrzése érdekében betekintett az Alkotmányvédelmi Hivatal minősített irataiba. Kiemelte, ugyan a nemzetbiztonság kérdését már lezárta az előzményi jogerős ítélet, ám a jelen ügyben lefolytatott iratbetekintés gyanút keltett a bíróságban a tekintetben, hogy az időmúlással elenyészhetett a nemzetbiztonsági veszély fennállása a minősített iratokban rögzített adatokra figyelemmel. Ezért a megismételt eljárásra - az ítélt dolog elvének áttörésével – a törvényszék szükségesnek látta előírni azt is, hogy az új eljárásra kötelezett elsőfokú hatóság a visszaküldési tilalom körében hátralévő további tisztázást megelőzően keresse meg újfent az Alkotmányvédelmi Hivatalt új vélemény kiadása érdekében. Ennek a véleménynek meg kell felelnie az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) Trapitsyna ítéletében foglaltaknak.

[27] Az ítélt dolog elvének áttörését a nemzetbiztonsági kiutasítási ok tekintetében a törvényszék szerint az tette szükségessé, hogy azon ok alkalmazása a kötelező hatállyal bíró Emberi Jogok Európai Egyezményében (a továbbiakban: Egyezmény) rögzített jogot – a 8. cikk szerinti magán-és családi élet tiszteletben tartásához való jogot – érinti, amelyhez kapcsolódóan az EJEB gyakorlatból levezethetően a nemzetbiztonsági indokokat folyamatosan indokolni kell, minthogy az alapul fekvő konkrét veszély vagy kockázat idővel változhat, vagy megszűnhet.

[28] A megismételt eljárás körében a bíróság rögzítette, hogy azt már nem a Harmtv., hanem a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról szóló 2023. évi XC. törvény (a továbbiakban: Btátv.) szabályai szerint kell lefolytatni. Az eljárás során ismételten be kell szerezni az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményét a nemzetbiztonság jelen idejű veszélyeztetettségre vonatkozóan, ezúttal – a nemzetbiztonsági szempontok szerinti lehetőség által megengedett – ténybeli és jogi indokolással, illetve az esetleges információ visszatartás indokolásának közlésével. Ha a vélemény szerint a felperes tartózkodás veszélyt jelent Magyarország nemzetbiztonságára, így ebben a körben nyilatkozattételi jogot szükséges biztosítani a felperesnek. Ezt követően az idegenrendészeti hatóság feladata a döntés a kérelemről. Indokolt nemzetbiztonsági veszély megállapítása esetén lehet rátérni annak alapos vizsgálatára, hogy a felperes visszaküldési tilalma alapját képező bánásmód veszélye nélkül kiutasítható-e Oroszországba. Ennek érdekében ismételten meg kell keresni a II. rendű alperest, amely köteles vizsgálni a felperes Ukrajnát segítő üzleti tevékenységét és az Alkotmányvédelmi Hivatallal folytatott korábbi együttműködését, amely utóbbi vizsgálathoz a nemzetbiztonsági iratok közvetlen tanulmányozása szükséges. Ezen két egymásra épülő eljárási lépcső alapján jut az idegenrendészeti hatóság abba a helyzetbe, hogy megalapozottan dönthessen a felperes tartózkodási engedélyének nemzetbiztonsági alapú kizártságáról, majd esetleges kizártság esetén a felperes kiutasításáról.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[29] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet annak hatályon kívül helyezése és a kereset elutasítása iránt. Álláspontja szerint az ítélet sérti a Harmtv. 13. § (1) bekezdés h) pontját, 42. § (1) bekezdését, 43. § (2) bekezdés b) pontját; a Harmtv. végrehajtásáról kiadott 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 50. § (1), 124. § (3) bekezdését; az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 123. § (1) bekezdés f) pontját, valamint a Kp. 78. § (4), 85. § (3) és 97. § (4) bekezdését.

[30] Az ítélt dolog elve kapcsán előadta, hogy abban az irányadó kúriai gyakorlat egyértelmű és egységes. A törvényszék felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélete részletesen rögzítette, hogy az alapítélet megállapításai okán mi minősül ítélt dolognak.

[31] A felperes nem kérdőjelezheti meg az alapítélet rendelkezéseit, azok vitatására az alapítélet elleni rendkívüli jogorvoslat igénybevétele során lett volna jogszerű lehetősége. Ugyanakkor a felperes az alapítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmében az az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményében foglaltakat nem vitatta, ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelemhez kötöttség elvére tekintettel ebben a körben nem dönthetett, ahogy az a Kúriai ítélet [49] bekezdésében rögzítésre került.

[32] Az I. rendű alperes szerint az ítélt dolog elvének áttörését a törvényszék nem alkalmazta jogszerűen, csupán egy feltételezésre hivatkozott.

[33] A felperes nemzeti letelepedési engedélye visszavonásának közigazgatási, majd peres ügye részben párhuzamosan zajlott a jelen per tárgyát képező eljárásokkal. A nemzeti letelepedési engedély visszavonása körében szintén a nemzetbiztonsági veszélyességet megállapító közigazgatási döntések kerültek meghozatalra, a Fővárosi Törvényszék és a Kúria pedig az eljárásuk során betekintett a minősített adatokat tartalmazó iratokba és mindkét szerv megállapította, hogy azok megalapozzák az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményét. A Kúria a Kfv.VII.37.517/2023/12. számú ítélete 2023. október 3-án kelt, tehát közel fél évvel később mint jelen per alapítélete.

[34] Megalapozatlannak tartotta az I. rendű alperes a törvényszék megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását, miszerint az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményének meg kell felelnie a Trapitsyna ítéletben foglaltaknak, vagyis a nemzetbiztonsági veszély megállapítása esetén közölni kell a felperessel a vélemény jogi indokát, ténybeli alapját és lehetővé kell tenni számára az iratok megismerését a nemzetbiztonsági szempontból megengedhető körben és mértékben. Ezen iránymutatás ütközik a Kfv.III.37.537/2020/5. számú kúriai ítéletben megtestesülő irányadó gyakorlatba.

[35] A fentieket meghaladóan az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Harmtv. és a Vhr. vonatkozó rendelkezései, amikor kimondta, hogy a megismételt eljárásban a visszaküldési tilalom körében végzett vizsgálat nem terjedt ki minden, az alapítélet iránymutatásában meghatározott szempontra. E tekintetben a kúriai gyakorlat egységes: a közigazgatási hatóság köteles az újabb határozata meghozatala során a bíróság által megadott szempontokat érvényesíteni, a bírósági iránymutatás indokolását, szükségességét nem mérlegelheti és nem szűkítheti le (Kfv.IV.35.280/2020/3.).

[36] Az idegenrendészeti szerv az alapítéletben szereplő iránymutatást betartva járt el, kellőképpen egyediesített véleményében valamennyi megjelölt szempontra részletesen kitért, továbbá figyelembe vette a felperes nyilatkozatait is.

[37] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában fenntartását indítványozta.

[38] Álláspontja szerint a jogerős ítélet nem szenved olyan anyagi jogi vagy eljárásjogi hibában, amely az ügy érdemére kiható jogszabálysértést eredményezne vagy eltérne a kúriai joggyakorlattól. Helyesen, a jogszabályok betartása és döntési kompetenciájának szabad és független mozgástere alapján tekintett be a minősített iratokba a bíróság és rendelkezett a visszaküldési tilalom körében a megismételt eljárásban elvégzendő bizonyítási körről, amellyel kapcsolatban az „ítélt dolog” jogi fogalma nem merülhet fel. Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a törvényszék mérlegelési tevékenységét és annak eredményét vitatja, ennek sem eljárásjogi sem anyagi jogi alapja nincs.

[39] A kiutasítási tilalom fennállásának vizsgálata körében az EJEB következetes gyakorlatára is figyelemmel mindig a határozat meghozatalakor fennálló állapot vizsgálata alapján kell döntést hoznia a bíróságnak. Az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményéhez sem jogerő, sem kötőerő nem fűződik.

[40] Az I. rendű alperes a törvényszék mérlegelési jogkörében hozott döntését támadta alaptalanul, miután az logikusan levezetett, alaposan megindokolt ítéletnek minősül.

[41] Az EJEB gyakorlata értelmében a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata akkor felel meg a tisztességes eljárás 6. cikk (1) bekezdésében előírt követelményének, ha független bíróság megfelelően szigorú jogszerűségi, észszerűségi és eljárási szabályszerűségi vizsgálatot végez, valamennyi releváns tény és körülmény teljes körű vizsgálatára is kiterjedően. Szükség van arra, hogy a bíróságnak hatásköre legyen valamely releváns tény-és jogkérdés vizsgálatára.

[42] A felperes az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-537/22. számú ítéletében írtakat idézve előadta, hogy az európai jog elsőségének elve alapján az európai rendelkezések körében a bíróságoknak a saját tagállamuk felsőbbbírósági jogi értelmezésével szemben is az EUB jogi értelmezését kell követniük. Hivatkozott az EJEB 5488/22. számú ítéletének (Trapitsyna ügy) több pontjára, amelyből következően véleménye szerint az I. rendű alperes nem háríthatja át a felelősséget és nem hivatkozhat pusztán a rossz nemzeti szabályozásra, hanem vizsgálni köteles a visszatérési irányelv alapján a felperes személyes, illetve családi körülményeit, a nemzetbiztonsági veszély mértékét, valamint lehetőséget kell adnia arra a számára, hogy a szakértelemmel bíró szerv véleményének legalább a lényegét megismerhesse és biztosítani szükséges az érdemi védekezés lehetőségét.

[43] A felperes előadta, hogy személyes körülményeinek vizsgálata a II. rendű alperes részéről kétséget kizáróan elmaradt, holott minden állítását okiratokkal és teljes bizonyító erejű magánokiratokkal, valamint szakértők által adott véleményekkel támasztotta alá. Ebben a körben a felperes ismételten hivatkozott gazdasági tevékenységére és az orosz bírósági gyakorlatra büntetőügyekben.

[44] A II. rendű alperes a felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[45] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[46] A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[47] A Kúria álláspontja szerint a törvényszék az irányadó eljárásjogi rendelkezéseket helytelenül értelmezte és alkalmazta, így ítélete érdemi felülbírálatra alkalmatlan.

[48] A Kp. 86. § (4) bekezdése értelmében a bíróság a közigazgatási szervnek határozott, a megállapított jogsértés orvoslásának valamennyi lényeges pontjára kiterjedő iránymutatást ad az ítéletben elrendelt új eljárás lefolytatására vagy cselekmény megvalósítására vonatkozóan.

[49] A Kp. 97. § (4) bekezdése szerint a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti az eljáró közigazgatási szerveket.

[50] A Kp. 96. §-a alapján a közigazgatási tevékenység jogszerűségének vizsgálata tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanazon közigazgatási tevékenység jogszerűségének vizsgálatára a felek vagy az érdekelték új keresetet indíthassanak vagy azt egyébként vitássá tehessek.

[51] A Kúria rámutat, a közigazgatási perben felülvizsgált I. rendű alperesi határozat az alapítélettel elrendelt új eljárásban született. Az eljárás megismételt voltára figyelemmel a bírósági felülvizsgálat kereteit és korlátait az új eljárásra kötelező – a Kúriai ítélet által hatályában fenntartott – alapítéletben foglaltak határozták meg.

[52] Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a közigazgatási jogvitában eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása is köti a megismételt eljárásban a közigazgatási szervet. A megismételt eljárás eredményeként hozott határozat jogszerűségét vizsgáló közigazgatási perben a bíróság azt vizsgálja, hogy az új eljárásra kötelező ítéleti iránymutatásnak a közigazgatási szerv eleget tett-e (Kfv.II.37.470/2022/8.).

[53] Az, hogy az alapítéletben szereplő iránymutatás tartalma és jogszerűsége az új eljárásban hozott döntés elleni közigazgatási pernek nem tárgya, azt is jelenti, hogy a bíróság sem vizsgálhatja annak tartalmát és jogszerűségét, csupán azt, hogy az abban foglaltakat az alperes a megismételt eljárásban teljesítette-e (Kfv.VII.45.029/2023/16.).

[54] A Kúria a Kfv.IV.37.179/2021/6. számú ítéletében kifejtette, hogy amennyiben a megismételt eljárás során a közigazgatási hatóság nem a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása szerint jár el, úgy a közigazgatási határozat megsemmisítése nem mellőzhető. Az ítélet anyagi jogereje azt is kizárja, hogy a bíróság megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását a megismételt eljárás során hozott döntés elleni felülvizsgálat során megváltoztassa.

[55] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a fentieket megerősítve fejtette ki a Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzése [56] bekezdésében, hogy az új eljárást elrendelő felsőbb bírósági iránymutatás köti az új eljárást lefolytató bíróságot, attól eltérnie nem lehet. A megismételt elsőfokú eljárásban meghozott jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelem folytán megindult rendkívüli perorvoslati eljárásban a már eldöntött jogkérdés vonatkozásában a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy az elsőfokú bíróság a korábbi, a jogkérdést már elbírált végzésében foglaltaknak megfelelő döntést hozott-e.

[56] A felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítéletében a törvényszék két kérdéskörben is eltért az alapügyben hozott jogerős ítéletben írtaktól, az abban rögzített iránymutatástól.

[57] Egyrészt a törvényszék alapítélete [31] bekezdésében kifejtette, hogy a felek indítványára betekintett az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményének alapjául szolgáló minősített iratokba és megállapította, miszerint az Alkotmányvédelmi Hivatal tényekkel kellően alátámasztotta, hogy a felperes magyarországi tartózkodása veszélyezteti Magyarország nemzetbiztonságát, és a veszély valódi, közvetlen és súlyos veszélyt jelent.

[58] A felperes felülvizsgálati kérelmében az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményében foglaltakat nem vitatta, ezért a felülvizsgálati bíróság a Kúriai ítéletében ebben a körben nem dönthetett a felülvizsgálati kérelemhez kötöttség elvére tekintettel. Ez a tény rögzítésre került a Kúriai ítélet [49] bekezdésében.

[59] A fentiekből következően a Kúriai ítélettel hatályában fenntartott alapítélet jogszerűnek minősítette az I. rendű alperesnek a felperes tartózkodási engedély kiadása iránti kérelmének a Harmtv. 13. § (1) bekezdés h) pontjára és 18. § (1) bekezdés a) pontjára alapított elutasítását, mert a felperes magyarországi tartózkodása veszélyezteti Magyarország nemzetbiztonságát.

[60] Az alapítélet fenti megállapítása a Kp. 96. §-a szerinti anyagi jogerővel bír, az a megismételt eljárásban főszabály szerint vita tárgyává nem tehető, nem képezheti a megismételt eljárás részét, mivel ítélt dolognak minősül.

[61] A fentiektől akkor lehet eltérni, ha megváltozott az alkalmazott jogszabály akként, hogy azt a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni szükséges vagy az ügy releváns tényállási eleme lényegesen megváltozott. Az eltérésre adhat okot az is, amennyiben az Alkotmánybíróság az alkalmazott jogszabályra vonatkozó indítványt érdemi határozatával elbírált, ha a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a közzétett határozatról döntött, illetve amennyiben az EUB uniós jogszabály-értelmezése a nemzeti jogszabálynak más alkalmazási irányt szabott, és azok kihatnak az ügyre (Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzés [58] bekezdése).

[62] A Kúria hangsúlyozza, hogy a perbeli esetben egyik kivétel sem valósult meg, mert az irányadó jogszabály nem változott és az EUB, az Alkotmánybíróság, illetve a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa nem hozott olyan döntést, amely kihat az ügyre.

[63] A törvényszék felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélete önellentmondó, mivel egyfelől annak [10] bekezdésében az szerepel, hogy „...az alapügyben eljáró bíróság a minősített iratokba való betekintés alapján úgy ítélte meg, hogy fennállt a nemzetbiztonsági veszély mint elutasítási ok, és ezért ezzel kapcsolatban nem írt elő tennivalót a megismételt eljárásra. Ez a kérdés ítélt dolognak minősült az új eljárásban, annak ismételt vizsgálatára nem kellett kitérni.”

[64] Ezzel szemben az elsőfokú bíróság ítélete [13] bekezdésében rögzítette, hogy „a visszaküldési tilalom szempontjából releváns szempontok ellenőrzése érdekében betekintett az Alkotmányvédelmi Hivatal minősített irataiba és ez az iratbetekintés „gyanút keltett” a bíróságban a tekintetben, hogy az idő múlásával elenyészhetett a nemzetbiztonsági veszély fennállása. Ezért a megismételt eljárásra – az ítélt dolog elvének áttörésével – szükségesnek

látta előírni az Alkotmányvédelmi Hivatal megkeresését új vélemény kiadása érdekében.” Ennek okaként a törvényszék ítélete [14] bekezdésében azt jelölte meg, hogy az Egyezmény 8. cikkéhez kapcsolódó EJEB gyakorlatból levezethetően a nemzetbiztonsági indokokat folyamatosan aktualizálni kell.

[65] A felülvizsgálati bíróság rámutat, a törvényszék megsértette indokolási kötelezettségét, amikor általánosságban hivatkozott az EJEB gyakorlatára, konkrét jogesetre hivatkozás nélkül.

[66] Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság szükségtelenül tekintett be az Alkotmányvédelmi Hivatal minősített irataiba, mert azok a Harmtv. 13. § (1) bekezdés h) pontjához kapcsolódóan a nemzetbiztonsági veszélyre vonatkozóan tartalmaztak a felperesre nézve adatokat, amelyek nem relevánsak a visszaküldés tilalma tekintetében.

[67] A Kúria megítélése szerint továbbá a törvényszék nem vonhatott le megismételt eljárása során a nemzetbiztonsági minősített iratokból az alapügyben eljáró törvényszéki tanáccsal ellentétes következtetést, még oly módon sem, hogy az abban szereplő következtetések „elavultak”. Az EJEB-nek a felülvizsgálati ellenkérelemben megjelölt gyakorlatából (Chahal ügy, Trapitsyna ügy) nem következik az, hogy a nemzetbiztonsági veszély körében az alapügyben tett, anyagi jogerővel bíró bírósági döntés és annak indokolása a megismételt eljárásban nem minősül ítélt ügynek. A fentiekkel ellentétes törvényszéki és felperesi érvelés nem foghat helyt.

[68] A felperes által a felülvizsgálati ellenkérelmében hivatkozott C-537/22. számú EUB ítélet a Harmtv. vonatkozó rendelkezéseit nem érinti, az ügyben nem releváns.

[69] A Kúria a fentiekre figyelemmel megállapította, hogy a Kp. 97. § (4) bekezdését megsértve járt el a törvényszék amikor az alapítélet anyagi jogerővel bíró döntésén és indokolásán túllépve vizsgálta az Alkotmányvédelmi Hivatal véleményét és a megismételt eljárásra előírta az Alkotmányvédelmi Hivatal ismételt megkeresését új vélemény kiadására.

[70] Továbbá az elsőfokú bíróság alapítélete [37] bekezdésében egyértelmű utasítást adott a megismételt eljárásra az I. rendű alperes részére azzal, hogy előírta, miszerint a kellő szakértelemmel rendelkező menekültügyi hatóság bevonásával kell vizsgálnia, hogy a felperes visszaküldhető-e Oroszországba. A non-refoulement követelményeit a felperesre egyediesítetten kell vizsgálnia az I. rendű alperesnek oly módon, hogy vizsgálódása körébe be kell vonnia a háborút, a külföldi nemzetbiztonsági szervezetekkel való együttműködésre alapított új orosz büntetőtörvénykönyvi tényállást, a háborús agresszió elleni felperesi tiltakozást és ezeknek a lehetséges következményeit a felperesre nézve, visszatérése esetére.

[71] A törvényszék fenti iránymutatása az I. rendű alperesre nézve kógens, az nem nyitott felsorolást tartalmaz, az abban foglaltakat az I. rendű alperesnek az ott írtak szerint kellett végrehajtania.

[72] A már hivatkozott irányadó gyakorlatból következően az alapítéletben szereplő iránymutatás tartalma és jogszerűsége az új eljárásban hozott döntés elleni közigazgatási

pernek nem tárgya, a megismételt eljárásban eljáró bíróság annak tartalmát és jogszerűségét nem vizsgálhatja.

[73] Ezzel szemben a törvényszék a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítéletében az alapítéletben nem szereplő szempontok vizsgálatát is számon kérte az I. rendű alperestől és a megismételt eljárásra – másodlagosan – előírta a II. rendű alperesi menekültügyi hatóság ismételt megkeresését az immár általa kibővített szempontrendszernek megfelelően.

[74] A törvényszék a fenti eljárásával szintén megsértette a Kp. 97. § (4) bekezdését, amikor az alapítélettel ellentétesen tágította a non-refoulement körében vizsgálandó szempontokat és ismételten előírta a II. rendű alperes megkeresését.

[75] A Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontját alkalmazva a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[76] A megismételt eljárás során a törvényszék köteles a jelen kúriai végzésben foglaltaknak megfelelően eljárni és a felperes keresetét az alapítélettel korlátozott körben érdemben elbírálni. A törvényszék érdemben nem vizsgálhatja a tartózkodási kérelem nemzetbiztonsági veszélyre alapított elutasítását tartalmazó I. rendű alperesi döntést, vizsgálódási köre kizárólag a visszaküldés tilalmára irányuló kereseti kérelemre terjedhet ki az alapítélet [37] bekezdésében megjelölt körben.

A döntés elvi tartalma

[77] *Az alapügyben hozott ítéletben szereplő döntés, annak indokai és az új eljárásra vonatkozó bírósági iránymutatás a megismételt eljárás során eljáró hatóság mellett az ezen hatóság döntésével szembeni keresetet elbíráló bíróságot is kötik.*

Záró rész

[78] A felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 107. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el.

[79] A Kúria a felperes és az I. rendű alperes felülvizsgálati eljárási költségét megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

[80] A végzéssel szembeni felülvizsgálatot a Kp. 116. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. március 25.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Bérces Nóra s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, az aláírásban akadályozott Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó bíró helyett Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő